

Žemės, maisto ūkio ir miškininkystės sektoriaus konkurencingumo didinimas

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos I krypties priemonės

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa (KPP) skirta žemės ūkio sektoriaus konkurencingumui stiprinti, aplinkai ir kraštovaizdžiui tvarkyti, kaimo gyventojų gyvenimo sąlygoms gerinti, smulkiajam ir ne žemės ūkio verslui skatinti, kaimo gyventojų užimtumui didinti.

Parama teikiama pagal keturias KPP kryptis. Šiame leidinyje apžvelgsime KPP I krypties „Žemės, maisto ūkio ir miškininkystės sektoriaus konkurencingumo didinimas“ priemones bei paramos pagal jas gavimo sąlygas.

Yra devynios KPP I krypties „Žemės, maisto ūkio ir miškininkystės sektoriaus konkurencingumo didinimas“ priemonės. Jos padės mokyti dirbančius žemės ir miškų ūkio sektoriuose asmenis; suteiks daugiau galimybių naudotis konsultavimo paslaugomis; skatins jaunuosius ūkininkus imtis žemės ūkio veiklos ir užtikrins pajamas vyresnio amžiaus valdų valdytojams, nusprendusiems pasitraukti iš prekinės žemės ūkio gamybos; taip pat padės stambinti ūkius, plėtoti rinkos poreikius atitinkantį prekinį ūkininkavimą, diegti naujus procesus, technologijas bei inovacijas, didinti ekonominę miško valdų vertę bei žemės ūkio, miškininkystės ir maisto sektorių konkurencingumą.

1 priemonė. Profesinio mokymo ir informavimo veikla

Priemonės tikslas – mokyti asmenis, dirbančius žemės ir miškų ūkio sektoriuose, gilinti jų žinias, ugdyti profesinę kompetenciją bei verslumo įgūdžius ir skleisti žemės ūkio produktų perdirbimo ūkininko ūkyje ar žemės ūkio įmonėje mokslo naujoves bei inovacijas.

Remiamos sritys

Pirmoji veiklos sritis – asmenų, susijusių su žemės ir miškų ūkio veikla, mokymas ir informavimas. Parama teikiama seminarams, lauko dienoms, mokymo kursams organizuoti ir kt. informavimo veiklai.

Ši veikla bus vykdoma pagal šias mokymo kryptis:

Pirmoji mokymo kryptis:

- ūkio valdymo (visuomenės, gyvūnų ir augalų sveikatos, aplinkosaugos, gyvūnų gerovės) ir geros agrarinės būklės reikalavimai bei darbo saugos standartai;
- agrarinė aplinkosauga ir kraštovaizdžio gerinimas (įskaitant ekologinį ir tausojantį ūkininkavimą);
- verslumo ugdymas ir finansų valdymas;
- jaunųjų ūkininkų kompetencijos ugdymas.

Antroji mokymo kryptis:

- žemės ūkio gamybos technologijos;
- miškininkystė.

Antroji veiklos sritis – žemės ir miškų ūkio veiklos bei žemės ūkio produktų perdirbimo ūkyje mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaida. Parama teikiama parodomiesiems bandymams (vykdyti, prižiūrėti ir demonstruoti), seminarams, lauko dienoms ir kitai informavimo veiklai organizuoti.

Paramos gavėjai

Pagal I veiklos sritį (pagal pirmąją mokymo kryptį):

ministerijos paskirta mokymą organizuojanti institucija.

Pagal I veiklos sritį (pagal antrąją mokymo kryptį):

žemdirbių savivaldos organizacijos, asociacijos, valstybės ir savivaldybių įstaigos ir kiti juridiniai asmenys.

Pagal II veiklos sritį:

institucijos ir organizacijos, vykdančios žemės ir miškų ūkio, žemės ūkio ir maisto produktų apdorojimo ir perdirbimo mokslinius tyrimus ir (arba) užsiimančios jų rezultatų ir inovacinės praktikos sklaida.

Reikalavimai

Pagal pirmąją veiklos sritį:

- parama neskiriama įvadiniam mokymo kursams, sudarantiems profesinio mokymo ar aukštojo mokslo įstaigų formaliojo žemės ūkio ir miškininkystės mokymo programų ar sistemų dalį;
- parama pagal 2 mokymo kryptį skiriama atsižvelgiant į mokymo poreikį. Kartu su paraiška pareiškėjas privalo pateikti mokymo poreikio pagrindimą.

Pagal antrąją veiklos sritį:

pareiškėjas turi įgyvendinti mokslo žinių ir inovacijų sklaidos projektus eksperimentinėje bazėje, ūkininko (miško valdytojo) ūkyje arba žemės (miškų) ūkio įmonėje, kartu dalyvaujant mokslo ir (arba) konsultavimo institucijoms, neturinčioms komercinio intereso, ir ūkininkams/miško valdytojams/žemės ir miškų ūkio įmonėms. Pareiškėjas privalo pateikti sudarytą su šiais partneriais sutartį.

Paramos dydis

Pagal pirmąją veiklos sritį

Didžiausia paramos suma vienam projektui:

- pagal pirmą mokymo kryptį – 2 762 240 Lt;
- pagal antrą mokymo kryptį – 690 560 Lt.

Pagal antrąją veiklos sritį

Didžiausia paramos suma vienam projektui – 345 280 Lt.

2 priemonė. Naudojimasis konsultavimo paslaugomis

Priemonės tikslas – padėti sėkmingiau įgyvendinti teisės aktų nustatytus ūkininkavimo, gyvūnų gerovės, darbo saugos žemės ir miškų ūkyje reikalavimus, taikyti agrarinės aplinkosaugos priemones, diegti ūkių veiklos buhalterinės apskaitos sistemą ar pagerinti apskaitos tvarkymo būklę, padėti miškų savininkams taikyti pažangaus ūkininkavimo metodus.

Paramos gavėjai – fiziniai ir juridiniai asmenys, užsiimančys žemės ūkio veikla ir teisės aktų nustatyta tvarka įregistravę žemės ūkio valdas LR žemės ūkio ir kaimo verslo registre ar įregistravę ūkininkų ūkius LR ūkininkų ūkių registre, arba miškų savininkai, įregistravę savo valdas LR žemės ūkio ir kaimo verslo registre. Paramos gali kreiptis ne jaunesni kaip 18 metų asmenys.

Remiamos sritys

Pirmoji veiklos sritis – konsultavimas įvertinant, ar ūkis atitinka nustatytus valdymo ir geros agrarinės bei aplinkosaugos būklės reikalavimus, darbo saugos standartus, grindžiamus Bendrijos teisės aktais.

Antroji veiklos sritis – konsultavimas dėl nustatytų valdymo ir geros agrarinės bei aplinkosaugos būklės reikalavimų neatitikimų ar pažeidimų pašalinimo, darbo saugos standartų, grindžiamų Bendrijos teisės aktais, įgyvendinimo.

Trečioji veiklos sritis – konsultavimas agrarinės aplinkosaugos klausimais dalyvaujantiems ar ketinantiems dalyvauti agrarinės aplinkosaugos priemonėse asmenims.

Ketvirtoji veiklos sritis – konsultavimas ūkio veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo klausimais.

Penktoji veiklos sritis – konsultavimas miškų ūkio veiklos klausimais (miškų įveisimas ir atkūrimas, jų priežiūra, apsauga, tvarkymas ir naudojimas).

Tinkamos finansuoti išlaidos

Tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos išlaidos, paramos gavėjų patirtos naudojantis konsultavimo paslaugomis pagal išvardytas veiklos sritis ir pagrįstos konsultavimo įstaigos išrašyta ir paramos gavėjo apmokėta sąskaita, kurioje nurodyta suteiktos konsultavimo paslaugos sritis. PVM visais atvejais yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų. Pa-

ramos gavėjų atsiskaitymai su konsultavimo paslaugų teikėjais turi vykti tik per bankines institucijas.

Reikalavimai

Konsultavimo paslaugas turi teikti tik pagal Žemės ūkio ministerijos nustatytas taisykles akredituotos konsultavimo įstaigos bei individualią veiklą įregistravę akredituoti konsultantai. Paramos gavėjas paramą pagal trečiąją, ketvirtąją ir penktąją veiklos sritis gali gauti tik pateikęs paraišką gauti paramą pagal pirmąją ir antrąją veiklos sritis.

Paramos dydis

Paramos dydis vienam paramos gavėjui 2007–2013 m. laikotarpiu pagal veiklos sritis:

- **pagal pirmąją veiklos sritį** – iki 863 Lt, finansuojant 80 proc. tinkamų išlaidų;
- **pagal antrąją veiklos sritį** – iki 2 590 Lt, finansuojant 80 proc. tinkamų išlaidų;
- **pagal trečiąją veiklos sritį** – iki 1 726 Lt, finansuojant 80 proc. tinkamų išlaidų;
- **pagal ketvirtąją veiklos sritį** – iki 1 726 Lt, finansuojant 50 proc. tinkamų išlaidų;
- **pagal penktąją veiklos sritį** – iki 1 726 Lt, finansuojant 80 proc. tinkamų išlaidų.

Parama skiriama tik individualiam paramos gavėjui konsultavimui (ji neteikiama už konsultavimą telefonu, laiškais ir pan. būdais). Parama konsultavimo paslaugoms gauti teikiama tiesiogiai ūkininkui ir bendras paramos dydis vienam gavėjui 2007–2013 m. negali viršyti 5 179 Lt. Šiuo metu yra nustatytas ir 100 Lt konsultavimo paslaugų didžiausias valandinis įkainis, kuris gali būti keičiamas LR žemės ūkio ministro įsakymu atsižvelgiant į poreikius.

3 priemonė. Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas

Paramos tikslas – gerinti žemės ir maisto ūkio konkurencingumą, skatinti jaunuosius ūkininkus imtis žemės ūkio veiklos ir neutralizuoti ūkininkų senėjimo demografiją daugelyje kaimo vietovių, gerinti gyvenimo kokybę, suteikti galimybes jauniems ūkininkams užsitikrinti pakankamas pajamas ir tinkamą gyvenimo lygį sau, šeimos nariams ir kitiems jų ūkiuose dirbantiems asmenims.

Paramos gavėjai

Paramos gali kreiptis jaunesni nei 40 metų, bet ne jaunesni nei 18 metų ūkininkai, kurie pirmą kartą kuriasi kaip žemės ūkio valdos ir ūkio valdytojai savo vardu (valda negali būti perregistruota sutuoktinio vardu) ir yra įregistravę žemės ūkio valdą bei ūkį ne anksčiau kaip prieš 2 metus iki paramos paraiškos teikimo. Pareiškėjai privalo turėti pakankamai profesinių įgūdžių ir kompetencijos, pateikti ūkininkavimo veiklos plėtros verslo planą ir asmeniškai dalyvauti gaminant žemės ūkio produktus, juos apdorojant, apdirbant ir paruošiant realizuoti, taip pat dalyvauti ūkio vadyboje.

Reikalavimai

- Valdos, kurioje kuriamas augalininkystės, gyvulininkystės arba mišrus ūkis, plotas turi būti ne mažesnis kaip 12 ha nuosavybės teise valdomo žemės ūkio naudmenų ploto.
- Valdos, kurioje kuriamas specializuotas daržininkystės, vaistažolininkystės, uogininkystės ir gėlininkystės ūkis, dydis turi būti ne mažesnis kaip 4 ha nuosavų žemės ūkio naudmenų.

- Valdos, kurioje kuriamas sodininkystės ūkis, dydis turi būti ne mažesnis kaip 8 ha nuosavų žemės ūkio naudmenų.
- Jei ūkio dalis kuriama nuomojamoje žemėje ar kitais pagrindais valdomoje žemėje, žemės valdymo sutartys turi būti sudarytos ne trumpesniam kaip projekto kontrolės laikotarpiui.
- Parama negali būti teikiama, jei pareiškėjas yra nesumokėjęs socialinio draudimo įmokų, neįvykdęs mokesčių įsipareigojimų.
- Pareiškėjas turi užtikrinti tinkamą projekto finansavimo šaltinį (turimos lėšos, skolintos lėšos, paramos lėšos, iš veiklos gautinos lėšos), ir jis turi būti pagrįstas verslo plano finansinių ataskaitų duomenimis.
- Pareiškėjas tvarko (įsipareigoja tvarkyti) buhalterinę apskaitą pagal LR teisės aktų nustatytus reikalavimus.
- Pareiškėjas įsipareigoja be rašytinio Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos sutikimo nekeisti projekto įgyvendinimo vietas, neparduoti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įgyto turto mažiausiai penkerius metus nuo paramos sutarties pasirašymo datos.
- Pretenduojantys į paramą asmenys turės parengti verslo planą, įrodantį, kad ūkis atitiks ekonominio gyvybingumo rodiklius.

Įsipareigojimai

Pareiškėjai, kuriantys nespacializuotus ūkius, per 5 metus nuo paraiškos pateikimo įsipareigoja išplėsti valdą iki 20 ha nuosavybės teise valdomų žemės ūkio naudmenų ploto, verslo plane tam numatydami tokias galimybes ir reikalingas lėšas. Kuriantieji specializuotus ūkius įsipareigoja išlaikyti specializaciją nuo paramos sutarties pasirašymo datos iki kontrolės laikotarpio pabaigos. Apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, ne trumpesniam kaip 5 metų laikotarpiui nuo paramos sutarties pasirašymo. Paramos gavėjas pagal šią priemonę privalo drausti savo žemės ūkio augalų pasėlius 2 metų laikotarpiui nuo paramos sutarties pasirašymo datos, t. y. turi būti apdraudžiami ne mažiau kaip dvejų metų žemės ūkio augalų pasėliai nuo visų tuo metu galimų drausti rizikų. Po paramos sutarties pasirašymo praleidus vienų metų žemės ūkio augalų pasėlių draudimo laikotarpį turi būti apdrausti ateinančių dvejų metų žemės ūkio augalų pasėliai.

Jaunieji ūkininkai turės kiekvienais projekto įgyvendinimo metais ne mažiau kaip 30 val. tobulinti profesines žinias.

Tinkamos finansuoti išlaidos – su projekto įgyvendinimu susijusios išlaidos, bet ne senesnės kaip 2 metų iki projekto įgyvendinimo laikotarpio pabaigos. Projekto įgyvendinimo laikotarpis turi būti nurodomas verslo plane ir negali viršyti 24 mėn.

Paramos lėšos galės būti panaudotos:

- naujai žemės ūkio technikai, įrangai (šiai kategorijai negali būti priskirtos jokios transporto priemonės), technologiniams įrenginiams, kompiuterinei įrangai, įskaitant programinę, N ir O kategorijų transporto priemonėms (išskyrus G kategorijos transporto priemones) įsigyti;
- žemės ūkio paskirties žemei, kurios vertė neviršija 10 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų sumos, įsigyti su sąlyga, kad ji bus naudojama tik žemės ūkio veiklai ir tai pagrindžiama verslo plane;

- naujų gamybinių pastatų statybai ir (arba) senų gamybinių pastatų rekonstrukcijai rangos būdu, o atliekant naujų ir (arba) senų gamybinių pastatų rekonstrukciją ūkio būdu finansuojamas tik naujų statybinių medžiagų įsigijimas;
- infrastruktūrai ūkininko valdoje, jei ji susijusi su žemės ūkio produktų gamyba bei (arba) apdorojimu, paruošimu realizacijai ir skirta tik ūkininko ūkio reikmėms (kelių, vietinio vandentiekio ir vietinės kanalizacijos, drenažo, artezinių gręžinių, laistymo įrenginių įrengimui ir (arba) rekonstrukcijai, nedidelio galingumo vėjo jėgainių statybai);
- daugiamečiams vaiskrūmiams ir vaismedžiams įsigyti naujam sodui įveisti.

Finansuojamos bendrosios išlaidos, tiesiogiai susijusios su projekto parengimu bei administravimu (iki 10 proc. kitų tinkamų finansuoti išlaidų), ir projekto viešinimo išlaidos.

Paramos dydis

Pagal priemonę teikiamos paramos dydis skaičiuojamas atsižvelgiant į besikuriančio ūkininko žemės ūkio naudmenų plotą ir tinkamas finansuoti išlaidas be PVM. Didžiausia paramos suma vienam ūkiui (jeigu atskirus ūkius kuria sutuoktiniai, atitinkantys visus šios priemonės reikalavimus, bendra jų prašoma paramos suma) negali viršyti 138 112 Lt. 6 906 Lt parama 1 ha žemės ūkio naudmenų skiriama tik už specializuota produkcija užsodintą ir (arba) per 2 metus po paramos paraiškos teikimo planuojamą užsodinti plotą, o už kitas žemės ūkio naudmenas, kuriose nebus auginama specializuota produkcija, skiriama 3 452 Lt už 1 ha žemės ūkio naudmenų.

Paramos apribojimai

Pareiškėjas, dalyvaujantis šioje priemonėje, negali tuo pačiu metu dalyvauti kitose investicinėse Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos priemonėse (išskyrus programos priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ pirmąją veiklos sritį). Pareiškėjas pagal kitas investicines priemones gali kreiptis tik įgyvendinęs pagal šią priemonę pateiktą projektą.

4 priemonė. Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos

Paramos tikslas – užtikrinti žemės ūkio valdų gyvybingumą ir efektyvumą, stambinant ūkius, užtikrinti tam tikro lygio pajamas vyresnio amžiaus valdų valdytojams, nusprendusiems pasitraukti iš prekinės žemės ūkio gamybos, ir ūkių darbuotojams, kurie praranda darbo vietą, valdos valdytojui pasinaudojus parama pagal Ankstyvo pasitraukimo iš prekinės žemės ūkio gamybos priemonę.

Paramos gavėjai:

- valdos valdytojai, įsipareigojantys perleisti valdą tinkamam perėmėjui;
- ūkio darbuotojai;
- perleidėjo sutuoktinis kaip ūkio darbuotojas.

Žemės perleidėjų tinkamumo kriterijai:

- vyrai nuo 55 iki 62 metų ir 6 mėnesių amžiaus, moterys nuo 55 iki 60 metų amžiaus;
- užsiimantieji žemės ūkio veikla ne trumpiau kaip 10 metų;
- nuo 2004 m. deklaravęs pasėlius ir (arba) registravęs gyvulius (jeigu nuo 2004 m. turimos žemės ūkio naudmenos buvo deklaruojamos ir (arba) gyvuliai registruojami pareiškėjo ir (arba) sutuoktinio vardu, pareiškėjas atitinka šį tinkamumo kriterijų);
- užsiimantis žemės ūkio veikla ne mažesniame kaip 1 ha žemės ūkio naudmenų plote (paraiškos teikimo metais);
- turintis teisę gauti valstybinę socialinio draudimo senatvės pensiją, kai sulauks pensinio amžiaus;
- įregistravęs valdą Žemės ūkio ir kaimo verslo registre ir nurodytas kaip valdos valdytojas;
- neturi mokestinių įsipareigojimų valstybei (Valstybinio socialinio draudimo fondui, Valstybinei mokesčių inspekcijai);
- nėra išsinuomojęs pieno kvotos.

Ūkio darbuotojas laikomas tinkamu pareiškėju, jei:

- turi teisę sulaukęs pensinio amžiaus gauti valstybinę socialinio draudimo senatvės pensiją (šį tinkamumo kriterijų įrodantys dokumentai gali būti pateikiami iki sprendimo dėl paramos priėmimo);
- paskutinius 5 metus ne mažiau kaip pusę darbo laiko dirbo ūkio darbuotoju;
- paskutinius 4 metus ne mažiau kaip pusę laiko dirbo darbuotoju valdos valdytojo, įsipareigojančio perleisti valdą tinkamam perėmėjui, ūkyje iki pastarojo paraiškos gauti paramą pagal priemonę pateikimo datos, t. y. darbo stažas tame ūkyje yra ne mažesnis kaip 2 pilni metai;
- neturi mokestinės nepriemokos LR valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams, fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas LR teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas);
- nėra skolingas Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui.

Reikalavimai perėmėjui (fiziniam asmeniui)

Perimantis valdą žemės ūkio veiklai:

- pakeičia perleidėją įsikurdamas pagal priemonę „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ arba perleidėjo paraiškos pateikimo dieną yra ne jaunesnis kaip 18 metų ir dar nesulaukęs 50 metų ūkininkas, t. y. teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotas žemės ūkio valdą ir ūkį LR pilietis (perėmėjas negali būti perleidėjo sutuoktinis);
- perima iš perleidėjo visą valdą (įskaitant ir sutuoktinio valdą), išskyrus perleidėjui leidžiamą pasilikti valdos dalį (perleidėjas kartu su sutuoktiniu gali pasilikti ne daugiau kaip 3 ha žemės ūkio naudmenų). Tuo atveju, kai valda yra padalijama keliems asmenims, naujai suformuota perėmėjo valda negali būti mažesnė nei 20 ha žemės ūkio naudmenų;
- paraiškos pateikimo dieną turi žemės ūkio srities profesinį išsilavinimą ir (arba) kompetenciją, t. y. paraiškos teikimo dieną turi būti įregistruotas ūkį Ūkininkų ūkių registre.

Perimantis valdą ne žemės ūkio veiklai:

- perleidėjo paraiškos pateikimo dieną yra ne jaunesnis kaip 18 metų ir dar nesulaukęs 50 metų LR pilietis (perėmėjas negali būti perleidėjo sutuoktinis);
- perima iš perleidėjo visą valdą (įskaitant ir sutuoktinio valdą), išskyrus perleidėjui leidžiamą pasilikti valdos dalį (ne daugiau kaip 3 ha žemės ūkio naudmenų). Tuo atveju, kai valda yra padalijama keliems asmenims, naujai suformuota perėmėjo valda negali būti mažesnė nei 20 ha žemės ūkio naudmenų.

Reikalavimai perėmėjui (juridiniam asmeniui):

- atitinka ekonominio gyvybingumo kriterijus už praėjusius metus: grynąjį pelningumą ir skolos rodiklį;
- perima iš pareiškėjo visą valdą (įskaitant ir sutuoktinio valdą), išskyrus perleidėjui leidžiamą pasilikti valdos dalį (ne daugiau kaip 3 ha žemės ūkio naudmenų). Tuo atveju, kai valda yra padalijama keliems asmenims, naujai suformuota perėmėjo valda negali būti mažesnė nei 20 ha žemės ūkio naudmenų.

Pareiškėjas gali nurodyti, kad turi išlaikomą sutuoktinį, kuris:

- yra sulaukęs 55 metų, bet dar ne pensinio amžiaus;
- yra bedarbis;
- negauna valstybinių socialinio draudimo išmokų, išskyrus nedarbo socialinio draudimo išmoką ir išmoką už viešuosius darbus.

Išmokos

- Kompensacinė išmoka (pensijos vidurkis) – 1 549 eurai kasmet.
- Kompensacinės išmokos priedas už išlaikomą sutuoktinį – 774 eurai mokama, kol sutuoktinis sulauks pensinio amžiaus arba pradės gauti valstybinio socialinio draudimo išmokas ar darbinės pajamas.
- Kompensacinė išmoka už perleistos žemės hektarą – 93 eurai kasmet (bet ne daugiau kaip už 20 ha).

Metinę kompensacinę išmoką sudaro kintamoji dalis (už perleistą žemės ūkio naudmenų plotą) ir pastovioji dalis (išmoka pareiškėjui ir (arba) priedas už išlaikomą sutuoktinį).

Pirmaisiais paramos gavimo metais išmokos mokamos tik už perleistą žemės ūkio naudmenų plotą. Tuo tarpu pastovioji dalis bus mokama tik antraisiais paramos gavimo metais, kai Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos sulauks tikslios informacijos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo apie ūkininkų pajamas už praėjusius metus.

Paramos trukmė – parama teikiama 15 metų (arba iki 70 metų).

Paramos gavėjo mirties atveju (per paramos teikimo laikotarpį) parama gali būti mokama jo sutuoktiniui.

Perleidėjas ir jo sutuoktinis privalo:

- nutraukti prekybą žemės ūkio gamybą ir įsipareigoti niekada daugiau prie jos negrįžti;
- perleisti (parduoti arba padovanoti) žemę per 3 mėn., gavus pranešimą apie mokėtiną sumą iš Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos; paramos gavėjas kartu su sutuoktiniu gali pasilikti ne daugiau kaip 3 ha žemės ūkio naudmenų;
- pasilikti ne daugiau kaip 1 karvę asmeninėms reikmėms; kitas perleisti per 3 mėn., gavus pranešimą apie mokėtiną sumą iš Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos;
- nebepretenduoti į paramą pagal bendrosios žemės ūkio politikos paramos žemės ūkiui priemones, išskyrus išmokas už paskerstus galvijus, jei paramos gavėjas ar jo sutuoktinis paskerdė galvijus ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos informacinio pranešimo apie skirtą paramą išsiuntimo dienos;
- pieno gamybos kvotą perleisti perėmėjui ar paramos gavėjo šeimos nariui (išskyrus sutuoktinį) arba turi būti pateikta paraiška pieno gamybos kvotą pardavimui pienu gamybos kvotų pardavimo aukcione;
- netiekti pieno į rinką.

Jei įsipareigojimų nesilaikoma sąmoningai, t. y. jei tas pats pažeidimas nustatomas antrą kartą, parama nutraukiama ir paramos gavėjas kitais metais negali pretenduoti į paramą pagal šią priemonę. Jei paramos gavėjas kartu su sutuoktiniu pasiliko daugiau nei 3 ha žemės ūkio naudmenų, parama nutraukiama, o išmokėta parama susigrąžinama.

5 priemonė. Pusiau natūrinis ūkininkavimas

Paramos tikslas – didinant žemės ūkio valdų konkurencingumą, gerinti jų struktūrą ir plėtoti rinkos poreikius atitinkantį prekinį ūkininkavimą; paremti restruktūrizuojamas pusiau natūrinės žemės ūkio valdas, suteikti ūkininkams galimybių įgyti dalyvavimo investicinėje paramos priemonėje patirties.

Paramos gavėjai – fiziniai asmenys, užsiimantys žemės ūkio produktų gamyba ir įregistravę valdą.

Reikalavimai

- valdos dydis yra 2–3,99 ekonominio dydžio vienetai;
- pareiškėjas paramos paraiškos teikimo dieną turi būti atnaujinęs informaciją apie laikomus gyvulius ir valdomą žemės ūkio naudmenų plotą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre;
- pareiškėjas turi neturėti įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ir Valstybinio socialinio draudimo fondui;
- pareiškėjas tvarko (įsipareigoja tvarkyti) buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus;
- ne mažiau kaip paskutinius metus iki paramos paraiškos teikimo deklaruojami pasėliai ir (arba) registruojami gyvuliai;
- pareiškėjas pateikė verslo planą, įrodantį, kad valda taps ekonomiškai gyvybinga.

Tinkamos finansuoti išlaidos

Tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos su verslo plano įgyvendinimu susijusios išlaidos, padarytos nuo Europos Komisijos Kaimo plėtros komiteto pritarimo programai dotos iki galutinio mokėjimo prašymo pateikimo Nacionalinei mokėjimo agentūrai dienos. Išlaidos pripažįstamos tinkamomis finansuoti, kai prekių, paslaugų, darbų pirkimai atlikti vadovaujantis pirkimo taisyklėmis, patvirtintomis Žemės ūkio ministerijos.

Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

- naujai žemės ūkio technikai, technologiniams įrenginiams ir įrangai, kompiuterinei programinei įrangai, skirtai verslo plano įgyvendinimui, įsigyti pagal rinkos turto vertę;
- gamybinių pastatų ir (arba) statinių statybai bei rekonstrukcijai;
- gamybinių pastatų ir (arba) statinių statybai bei rekonstrukcijai ūkio būdu;
- naujoms statybinėms medžiagoms įsigyti.

Finansuojamos bendrosios išlaidos, tiesiogiai susijusios su projekto parengimu bei konsultavimu verslo plano įgyvendinimo klausimais (iki 10 proc. kitų tinkamų finansuoti išlaidų).

Įsipareigojimai:

- įgyvendinti pateiktą verslo planą;
- laikytis geros ūkininkavimo praktikos reikalavimų, kaip nustato Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymai;
- investuoti visą paramos sumą;
- tvarkyti buhalterinę apskaitą ne vėliau kaip nuo paraiškos pateikimo dienos;

- vėlesniais paramos gavimo metais iki termino, nustatyto Nacionalinės mokėjimo agentūros atsiųstame informaciniame pranešime, Nacionalinei mokėjimo agentūrai pateikti mokėjimo prašymą ir jį pagrindžiančių dokumentų originalus ir kopijas: buhalterinės apskaitos dokumentus ir investicijų įgyvendinimą pagrindžiančius dokumentus;
- pasibaigus paramos teikimo laikotarpiui, pateikti galutinį mokėjimo prašymą.

Paramos dydis

Metinė paramos suma – 5 179 Lt vienam paramos gavėjui. Parama skiriama penkeriems metams pagal 3+2 principą – po trejų verslo plano įgyvendinimo metų įvertinama verslo plano vykdymo pažanga; jei verslo planas vykdomas, parama skiriama dar dvejiems metams.

Paramos apribojimai

Parama negali būti suteikiama, jei pareiškėjas yra gavęs paramą pagal Kaimo plėtros 2004–2006 m. plano priemonę „Pusiau natūrinių restruktūrizuojamų ūkių rėmimas“ ar pareiškėjas yra paramos gavėjas pagal Kaimo plėtros 2004–2006 m. plano priemones „Ankstyvo pasitraukimo iš prekinės žemės ūkio gamybos rėmimas“ ir „Pusiau natūrinių restruktūrizuojamų ūkių rėmimas“; taip pat pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos priemones „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ ir „Pusiau natūrinis ūkininkavimas“. Pareiškėjas, dalyvaujantis šioje priemonėje, užtikrina, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir EB fondų.

6 priemonė. Žemės ūkio valdų modernizavimas

Priemonės tikslas – didinti žemės ūkio konkurencingumą, diegiant naujus procesus, technologijas bei inovacijas; didinti ūkininkų pajamas iš žemės ūkio ir su juo susijusios veiklos; įgyvendinti Nitratų direktyvą, mažinant vandens taršą ir ypatingą dėmesį skiriant nitratams bei kitiems cheminiams veiksniams, kurie gali turėti neigiamą poveikį visuomenės sveikatai, biologinei įvairovei.

Remiamos sritys

Pirmoji veiklos sritis – Nitratų direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų Bendrijos standartų įgyvendinimas.

Antroji veiklos sritis:

- žemės ūkio produktų gamyba ir paslaugų žemės ūkiui teikimas;
- biudujų gamyba iš ūkyje susidarantių atliekų (pagamintos biudujos gali būti naudojamos tik valdos reikmėms);
- prekinį žemės ūkio produktų (pagamintų arba išaugintų žemės ūkio valdoje) apdorojimas ir pateikimas rinkai. Ūkio pajamos iš apdirbimo veiklos valdoje negali viršyti 50 % visų ūkio pajamų.

Trečioji veiklos sritis – trumpos rotacijos plantacinių želdinių įveisimas.

Paramos gavėjai

Pagal pirmąją ir antrąją veiklos sritis paramos gali kreiptis ūkininkai ar juridiniai asmenys, užsiimanys žemės ūkio produktų gamyba ir (arba) paslaugų žemės ūkiui teikimu ir nustatyta tvarka įregistravę valdą, kooperatinės bendrovės (kooperatyvai), kurios iki paramos paraiškos pateikimo yra pripažintos žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais), taip pat mokslo ir mokymo institucijos, turinčios eksperimentinius, parodomuosius, mokomuosius, bandymų ūkius, užsiimančius žemės ūkio produktų gamyba ir (arba) paslaugų žemės ūkiui teikimu.

Pagal trečiąją veiklos sritį paramos gali kreiptis fiziniai ir juridiniai asmenys, turintys nuosavų žemės ūkio naudmenų.

Reikalavimai

I veiklos srities reikalavimai

Jeigu valda yra pasinaudojusi Bendrijos parama pagal SAPARD, Bendrojo programavimo dokumento arba Kaimo plėtros programos investicines priemones, turi būti pateikiama išvada apie atitinkamos valdos aplinkosaugos būklę Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka.

II veiklos srities reikalavimai

- Pareiškėjas turi būti įgijęs žemės ūkio srities specialybę arba būti išklauses minimalius ūkininkavimo žinių kursus.
- Ūkis iki paraiškos pateikimo turi veikti ne trumpiau kaip dvejus metus.
- Ūkiams, kurie yra mažesni kaip 4 ekonominio dydžio vienetai, parama neteikiama.

III veiklos srities reikalavimai

- Pateikti žemės nuosavybę patvirtinančius dokumentus.

- Pateikti plantacinių želdinių įveisimo energetiniais tikslais projektą.
- Parama teikiama trumpos rotacijos plantacinių želdinių veisimui, kurių laikas tarp dviejų kirtimų ne ilgesnis kaip 5 metai (gluosnis, karklas – *Salix L.*; drebulė – *Populus tremula L.*, *Populus tremula*, *Populus tremuloides*).
- Apželdinamas plotas turi būti ne mažesnis kaip 1 ha žemės ūkio naudmenų.

Paramos dydis

Pagal I veiklos sritį

Didžiausia parama vienam projektui priklauso nuo turimų ir numatomų laikyti sąlyginių gyvulių vienetų (SGV) skaičiaus valdoje ir tinkamų finansuoti projekto išlaidų vertės, bet negali viršyti 690 560 Lt. Paramos intensyvumas taikomas iki 40 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų; jauniems ūkininkams – iki 50 proc.; ūkininkaujantiems mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse finansuojama iki 50 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų; jauniems ūkininkams, ūkininkaujantiems mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse, iki 60 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

Pagal II veiklos sritį

Finansuojama iki 40 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, ūkininkaujantiems mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse – iki 50 proc. Jauniems ūkininkams finansuojama iki 50 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, ūkininkaujantiems mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse – iki 60 proc. Didžiausia paramos suma 2007–2013 m. laikotarpiu vienam paramos gavėjui negali viršyti 1 381 120 Lt. Didžiausia paramos suma vienam projektui negali viršyti 690 560 Lt.

Pagal III veiklos sritį

Parama trumpos rotacijos želdiniams įveisti negali būti didesnė kaip 5 179 Lt/ha. Finansuojama iki 40 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, ūkininkaujantiems mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse – iki 50 proc. Jauniems ūkininkams finansuojama iki 50 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, ūkininkaujantiems mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse – iki 60 proc.

7 priemonė. Miškų ekonominės vertės didinimas

Priemonės tikslai – kelti modernizavimo, technologinių inovacijų ir prekybos lygį, taip užtikrinant subalansuotą konkurencingą miško ūkio plėtrą; padidinti ekonominę miško valdų vertę; pagerinti ir modernizuoti miškų kirtimo ir apvaliosios medienos bei biokuro (medienos kuro) ruošos technologijas, skatinti pažangios ir saugios miško kirtimo technikos, modernių ir efektyvių procesų naudojimą; suteikti paramą miškų savininkams, investuojantiems į miško valdos ekonominės vertės didinimą; suteikti paramą miškų savininkams, investuojantiems į pažangią ir saugią miško kirtimo, apvaliosios medienos bei biokuro (medienos kuro) ruošos techniką ir technologijas.

Paramos gavėjai – privačių miškų savininkai ir jų asociacijos, taip pat savivaldybės ir jų asociacijos.

Remiamos veiklos sritys

Pirmoji veiklos sritis – mažos ekonominės vertės medelynų (jaunuolynų) ir krūmynų pertvarkymas bei jaunuolynų ugdymas (parama neteikiama iškirštiems miškams atsodinti).

Antroji veiklos sritis – miško kirtimo, apvaliosios medienos bei biokuro (medienos kuro) ruošos modernizavimas.

Reikalavimai

- Pareiškėjas iki paraiškos pateikimo užregistruoja arba atnaujina valdos duomenis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre.
- Pareiškėjas neturi įsiskolinimų Lietuvos Respublikos biudžetui ir Valstybinio socialinio draudimo fondui.
- Pareiškėjas užtikrina, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir EB fondų.
- Pareiškėjas užtikrina tinkamą projekto finansavimo šaltinį (skolintas lėšas, paramos lėšas, iš veiklos gautinas lėšas), jis turi būti išsamiai pagrįstas paramos paraiškoje ar verslo plano finansinių ataskaitų duomenimis.
- Pareiškėjas įsipareigoja be rašytinio Nacionalinės mokėjimo agentūros sutikimo nekeisti projekto įgyvendinimo sąlygų, neperduoti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įgyto turto mažiausiai penkerius metus nuo paramos sutarties pasirašymo datos.
- Pareiškėjas įsipareigoja apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, ne trumpesniai kaip penkerių metų laikotarpiui nuo paramos sutarties pasirašymo.
- Investicijos turi atitikti aplinkos apsaugos reikalavimus.
- Nekilnojamas turtas, į kurį investuojama, turi priklausyti pareiškėjui nuosavybės teise. Pareiškėjas privalo pateikti privačios miško valdos, į kurią investuojama, nuosavybės teisę patvirtinančius dokumentus.
- Pareiškėjas turi pateikti miško valdos, į kurią investuojama, miškotvarkos projektą;
- Investuojama į ne mažesnę kaip 1 ha miško valdą.

Pagal priemonės pirmąją veiklos sritį pareiškėjas privalo pateikti pertvarkymo (rekonstrukcijos) projektą, apimančią detalų rekonstrukcijos proceso aprašymą, projektui įgyvendinti numatytų išlaidų sąmatą ir šių išlaidų pagrindimą.

Pagal priemonės antrąją veiklos sritį pateikiamas verslo planas, parengtas pagal Žemės ūkio ministerijos nustatytus reikalavimus (verslo plane gali būti numatytos pajamos iš miško kirtimo, apvaliosios medienos ar biokuro ruošos paslaugų teikimo kitiems privačių miškų savininkams). Verslo plane turi būti įrodyta, kad ūkio subjektas atitinka ekonominio gyvybingumo kriterijus. Pareiškėjas tvarko ir (arba) įsipareigoja tvarkyti buhalterinę apskaitą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Paramos dydis

- **Pagal priemonės pirmąją veiklos sritį** finansuojama iki 60 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse bei „Natura 2000“ teritorijose ir iki 50 proc. likusiose vietovėse esančiuose miškuose. Didžiausia paramos suma – 172 640 Lt.
- **Pagal priemonės antrąją veiklos sritį** finansuojama iki 50 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Didžiausia paramos suma – 690 560 Lt.

Pareiškėjas teikdamas paraišką paramos gali kreiptis **pagal abi priemonės veiklos sritis**. Tokiu atveju didžiausia paramos suma bendram projektui negali viršyti 690 560 Lt.

8 priemonė. Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra

Priemonės tikslai – sudaryti tinkamas sąlygas infrastruktūros plėtrai, kuri pagerintų žemės ūkio ir miškininkystės konkurencingumą.

Priemonės veiklos sričių tikslai

- **Žemės ūkio vandentvarka** – pagerinti laukų bendrojo naudojimo melioracijos inžinerinės infrastruktūros techninę būklę; išsaugoti ir plėtoti žemės ūkio vandens išteklių ekologinę vertę.
- **Žemės konsolidacija**¹ – suformuoti racionalias ūkių žemėvaldas ir pagerinti jų struktūrą; sudaryti tinkamas prielaidas vietovių infrastruktūrai gerinti ir įgyvendinti kitus žemės ūkio, kaimo plėtros bei aplinkos apsaugos politikos tikslus ir uždavinius.
- **Miškų infrastruktūros gerinimas** – teikti paramą privačių miškų savininkams miško infrastruktūrai gerinti.

Paramos gavėjai

Pagal veiklos sritį „Žemės ūkio vandentvarka“ – savivaldybės, melioracijos sistemų naudotojų asociacijos.

Pagal veiklos sritį „Žemės konsolidacija“¹ – institucija, atsakinga už žemės konsolidacijos projektų organizavimą.

Pagal veiklos sritį „Miškų infrastruktūros gerinimas“ – privačių miškų savininkai ir jų asociacijos, taip pat savivaldybės ir jų asociacijos.

Investicijų rūšys

Pagal veiklos sritį „Žemės ūkio vandentvarka“

- Išlaidos rekonstrukcijai.
- Rūgščių dirvų kalkinimas sausinamos teritorijos ariamoje žemėje, kur pH ≤ 5,5.
- Naujų statybinių medžiagų ir įrenginių, skirtų projekto reikmėms, įgijimas rinkos verte, jeigu medžiagas perka pareiškėjas.
- Bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų dalis gali sudaryti iki 13 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.
- Projekto viešinimo išlaidos.

Pagal veiklos sritį „Žemės konsolidacija“¹

- Žemės konsolidacijos projekto rengimo darbai.
- Žemės konsolidacijos projekte nurodytos žemės vertinimo plano parengimas.
- Žemės konsolidacijos projekto viešo svarstymo ir derinimo organizavimas.
- Žemės konsolidacijos projekto įgyvendinimas.
- Bendrosios išlaidos.
- Projekto viešinimo išlaidos.

¹ Įgyvendinimo taisyklės dar nepatvirtintos.

Pagal veiklos sritį „Miškų infrastruktūros gerinimas“

- Miškų infrastruktūros gerinimo išlaidos (išlaidos miško keliams su žvyro danga, sausinimo grioviams, pralaidoms, tiltams ir kt. hidrotechniniams statiniams įrengti ar rekonstruoti).
- Miškotvarkos projektų ir kitų šiai veiklos sričiai reikalingų dokumentų rengimas.
- Projekto viešinimo išlaidos.
- Bendrosios išlaidos.

Paramos dydis

- **Pagal veiklos sritį „Žemės ūkio vandentvarka“** finansuojama iki 90 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Maksimali paramos suma vienam projektui – 1 035 840 Lt.
- **Pagal veiklos sritį „Žemės konsolidacija“²** – šie projektai priskiriami viešųjų ne pelno projektų grupei ir finansuojama iki 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Didžiausia investicinės paramos suma vienam projektui – 1 381 120 Lt.
- **Pagal veiklos sritį „Miškų infrastruktūros gerinimas“** finansuojama iki 60 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Didžiausia paramos suma vienam projektui – 690 560 Lt.

9 priemonė. Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas

Priemonės tikslas – didinti žemės ūkio ir maisto sektorių konkurencingumą, modernizuojant žemės ūkio produktų perdirbimo įmones, kurti inovatyvius produktus ir diegti inovatyvias technologijas, gerinti produktų kokybę ir didinti pridėtinę vertę, gerinti arba racionalizuoti rinkodaros procesus.

Remiamos veiklos sritys

Pirmoji veiklos sritis – žemės ūkio produktų perdirbimas ir (arba) rinkodara.

Antroji veiklos sritis – gyvulių ir naminių paukščių prekinės vertės didinimas.

Pagal I veiklos sritį remiama:

1. Vaisių, uogų, daržovių bei grybų perdirbimas ir (arba) rinkodara, perdirbimo procese susidariusių atliekų perdirbimas.
2. Kitos augalininkystės produkcijos perdirbimas ir (arba) rinkodara, įskaitant grūdų džiovyklų ir saugyklų modernizavimą, perdirbimo procese susidariusių atliekų perdirbimą. Parama nebus teikiama naujų miltų ir kruopų gamybinių vienetų statybai. Šie apribojimai netaikomi kooperatyvams.
3. Pieno ir mėsos perdirbimas ir (arba) rinkodara, kai investuojama į modernizaciją ir į perdirbimo procese susidariusių pieno atliekų perdirbimą. Parama nebus teikiama naujų mėsos ir pieno perdirbimo vienetų bei skerdyklų statybai. Šie apribojimai netaikomi pieno kooperatyvams.
4. Perdirbimo procese susidariusių trečiosios kategorijos šalutinių gyvūninių produktų perdirbimas.

Pagal II veiklos sritį remiamas gyvulių aukciono įkūrimas.

² Įgyvendinimo taisyklės dar nepatvirtintos.

Paramos gavėjai

Pagal I veiklos sritį

Labai mažos įmonės, mažos įmonės ir vidutinės įmonės, perdirbančios žemės ūkio produktus ir (arba) užsiimančios žemės ūkio produktų rinkodara ne trumpiau kaip 2 metus iki paramos paraiškos pateikimo. Minėtas 2 metų laikotarpis įskaitomas ir tais atvejais, kai pareiškėjas šį laiko tarpą iki paramos paraiškos pateikimo veikė kitos įmonės sudėtyje ir užsiėmė ta pačia veikla (įmonės filialas, atstovybė).

Pagal II veiklos sritį

Juridiniai asmenys.

Reikalavimai

Pagal I veiklos sritį

- Pajamos iš žemės ūkio produktų perdirbimo ar rinkodaros 2 metus iki paraiškos pateikimo sudaro ne mažiau kaip 50 proc. visų įmonės pajamų (ši sąlyga netaikoma kooperatyvams, kurie iki paraiškos pateikimo yra pripažinti žemės ūkio kooperatyvais). Paukštininkystės ūkių, turinčių perdirbimo centrų, pajamos iš žemės ūkio produktų gamybos ir iš savo ūkyje pagamintų žemės ūkio produktų perdirbimo turi sudaryti ne mažiau kaip 50 proc. visų ūkio veiklos pajamų.
- Pareiškėjas verslo plane įrodo, kad įmonė atitinka ekonominio gyvybingumo kriterijus.
- Investicijos į mažmeninę ir didmeninę prekybą nebus finansuojamos.
- Parama teikiama tik produktų (žaliava ir pagamintas produktas), išvardytų EB steigimo sutarties I priede, perdirbimui arba rinkodarai (išskyrus žuvininkystės produktus, apynius ir cukrinius runkelius).

Pagal II veiklos sritį

- Pareiškėjas privalo turėti patirties veislinės gyvulininkystės srityje.
- Pareiškėjas turi pateikti investicinį projektą (galimybių studiją).
- Pareiškėjas privalo turėti nacionalinių bei tarptautinių gyvulininkystės projektų įgyvendinimo ir administravimo patirties.

Paramos dydis

- Labai mažoms įmonėms ir mažoms įmonėms – 4 833 920 Lt vienam projektui. 2007–2013 m. laikotarpiu didžiausia paramos suma šiems paramos gavėjams – 6 905 600 Lt.
- Vidutinėms įmonėms ir įmonėms, turinčioms nuo 250 iki 750 darbuotojų arba kurių metinė apyvarta siekia nuo 172 640 000 Lt iki 690 560 000 Lt, vienam projektui bus skiriama 9 667 840 Lt. 2007–2013 m. laikotarpiu didžiausia paramos suma šiems paramos gavėjams – 13 811 200 Lt.
- Paukštininkystės ūkiams, kurie perdirba savo ūkiuose užaugintus žemės ūkio produktus, didžiausia paramos suma 2007–2013 m. laikotarpiu – 15 192 320 Lt, įskaitant paramą, gautą pagal priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“.

Kontaktai

Bendrasis Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos informacijos telefonas **(8 5) 252 6999**.

Kilusius klausimus galite užduoti el. paštu **info@nma.lt**, daugiau informacijos **www.nma.lt**

Apie piktnaudžiavimo atvejus galite anonimiškai pranešti **Pasitikėjimo linijos** telefonu **(8 5) 260 7901**.

2008 m.

